

Цей мистецький Львів...

«Зустрічі культур» – під таким заголовком Театр НН у Любліні проводить мистецьку акцію зустрічей у вересні-жовтні ц.р., під час яких свій творчий доробок показують мистецькі групи з держав Центрально-Східної Європи, представники кримських татар та ромів (циган).

Очолює її голова Театру НН Томаш Петрасевич – автор нагородженої програми академією «Малих батьківщин»

у 1993 р. Спільно з працівниками театру Томаш Петрасевич прагне, щоб Люблін став отакою «малою батьківщиною» зустрічей.

Україна в Любліні

«Зустрічі культур» розпочалися презентацією творчості мистця зі Львова Володимира Лободи. В галереї Театру НН від 22 вересня до 3 жовтня експонувалася виставка творів художника під заголовком «В пустелі небо чорне». Відтак 5-6 жовтня ц.р. великим блоком продовжено презентацію мистецького Львова, в якому взяло участь мистецьке об'єднання «Шлях», поет Віктор Неборак, театр ім. Леся Курбаса, відбулася зустріч з театральним критиком зі Львова Галею Канарською. Всебічне представлення Львова з його настроєм, мистецькою богемою, людьми, архітектурою, музичними роковими фестивалями можна було (Продовження на 5 сторінці)

Цей мистецький Львів...

(Продовження з 1 сторінки)

побачити 5 жовтня у фільмі, який демонструвався після вернісажу виставки «Шляху» та зустрічі з Віктором Небораком. Про ці події широко інформувала місцева преса та Люблинське радіо і телебачення.

«Нехай через мистецтво і зустрічі культур до цього місця поверне пам'ять про тих, які тут загинули, і про тих, які колись тут жили. Хочемо, щоб ця ідея через „Зустрічі культур“ почала жити», – так писав в конкурсній програмі «Малих батьківщин» голова Театру НН в Люблині Томаш Петра-севич.

Мистецьке об'єднання «Шлях» засновано як перше після 1939 р. незалежне угруповання художників на Україні. Зараз входить до нього 15 львівських мистців, які займаються малярством, графікою, різьбою, інсталяціями. Всі вони мають значний мистецький доробок, виставки в Україні та за кордоном, їх роботи знаходяться у багатьох музеях та приватних колекціях світу (Польща, Франція, Німеччина, США, Канада). До речі, декотрі з мистців «Шляху» виставляли свої твори в галереї Театру НН у 1992 і 1993 рр., натомість у 1989 р. під час Тижня української культу-

ри в Люблині пройшли виставки Андрія та Петра Гуменюків.

На цьогорічній виставці свої твори експонували Антоніна Денисюк, Сергій Сіницин, Ярослав Шилін, Микола Крицький, Петро Гуменюк, Андрій Гуменюк та інші. Більшість робіт, представлених на виставці, це абстрактні або концептуальні твори. Виділяються серед них колоритні композиції Петра Гуменюка та Андрія Гуменюка. На відкриття виставки прибув голова люблинської україністики проф. Михайло Лесів з дружиною, д-р Олександра Гнатюк – науковий працівник Варшавського університету, Григорій Купріянович – науковий працівник історичного факультету УМСК в Люблині.

Літературні середовища молоді генерації

Згодом відбулася чергова зустріч з гостем зі Львова – поетом Віктором Небораком, членом відомої авангардної групи «Бу-Ба-Бу», яка займає видатне місце в молодій українській літературі.

В. Неборак – це автор кількох збірок поезії: «Літаюча голова», «Alter Ego» (1993) та

Петро Гуменюк. Двірничка з вул. Вірменської. Львів 1992.

«Розмова зі слугою» (1993). Вірші поета позначені часопростором життя і смерті, звичайними львівськими буднями, часто жорстокими, бо пов'язаними з індустрією міста. Своєрідна мова віршів, навмисно спрощені рядки, ліричний герой, який бажає реставрації власного «я», карнавалізація літературних задумів, лірика і гротеск – ось головні визначники творчості молодого обдарованого поета.

На зустрічі з Віктором Небораком слухач міг познайомитись з творчістю поета, почув також про літературні середовища молоді генерації Львова, Києва, Івано-Франківська. Поет заторкнув також важливі питання присутності літератури в житті теперішньої України – адже змінилися обставини, відбулися неймовірні ускладнення з появою авторських збірок. Вживання літератури на сьогоднішній українській арені визначає спонсорство, брак паперу, падіння офіційних видавничих структур. Проте поети продовжують видавати свої твори. Найновіша книжка віршів Віктора Неборак «Розмова зі слугою» вийшла в Академії «Бу-Ба-Бу» в Івано-Франківську на дуже гарному графічно-формальному рівні. У книзі художній макет Михайла Царика та графіка Лесі Квик. Після зустрічі В. Неборак підписував бажаним свої книжки.

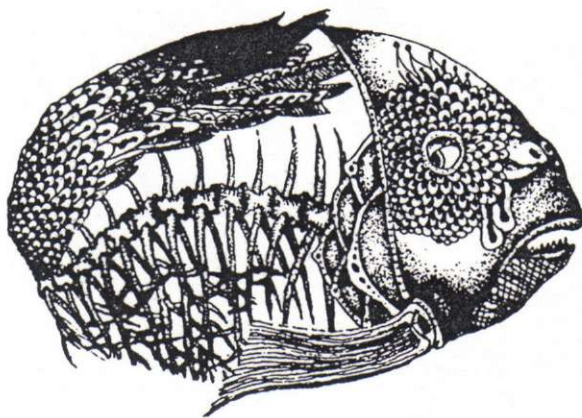
Фільм

Під час виставки мистецького об'єднання «Шлях» та зустрічі з поетом можна було оглянути фільм про мистецьке життя міста, який гості привезли зі Львова. Фільм готується для Українського телебачення. Його автори – поет Назар Гончар та Віктор Неборак показують те, що діється в найновіших ділянках мистецтва у Львові. Сюжет фільму розгортається таким чином, що прямо з гомінкої львівської вулиці автори потрапляють до майстерень авангардної мистецької альтернативи Львова, розмовляють про мистецтво, виходять і мандрують далі вулицями міста.

Тут показано кав'ярню, до якої приходять на каву відомий поет Ігор Калинець, художник Володимир Лобода, показано також майстерню Юрка Коха, Ярослава Шиміна. Неймовірно цікаві деталі з репетиції Молодіжного театру ім. Леся Курбаса та лідера театру – художнього керівника Володимира Кучинського.

Звичайно, глядач Театру НН не є підготовлений до сприймання того, про що говориться у фільмі, тому Віктор Неборак пояснював деякі моменти, давав також окремий коментар до частини фестивалів, які показано у фільмі. Мені здається, що у цьому фільмі чудово запрезенто-

(Закінчення на 8 сторінці)

Володимир Кауфман. Листи до землян. Львів 1992.

Цей мистецький Львів...

(Закінчення з 5 сторінки)

вано мистецький пульс міста Львова, його колорит і сенс артистичних дій.

Сцена

«Ось вона – сцена, у якій складається буття! Тут живуть і творять. Тут стихія з'єднання розірваних, взаємно відчужених, але усвідомлених як самоцінність, прояв людського стоїцизму. Тут б'є джерело Космосу. Є прецедент новітнього українського театру європейського рівня. Є незаперечний, нехай неоднозначно зрозумілий і сприйнятий, а подекуди й зовсім не сприйнятий акт духовної творчості. В процесі кристалізації напрямку актори відсторонюються від магічної та скороминучої марноти світу, у внутрішніх законах шукаючи ствердження зовнішнім... Театр не замкнувся в собі, театр вступив у відкритий діалог з глядачем, він опирається на традиції і водночас їх покладає», – так писала Віхта Сад у статті «За Бруком і за Кучинським» (Світovid, Нью-Йорк – Київ, 1990, № 1).

Так написано про Львівський театр ім. Леся Курбаса, ведений його художнім керівником Володимиром Кучинським – учнем міжнародної лабораторії А. Васильєва. Театр діє від заборони прем'єри «Саду нетанучих скульптур» Ліни Костенко в 1988 р. Від 1990 р. носить ім'я Леся Курбаса.

Українське барокко, Платон і Скворода, Леся Українка і Достоевський – все це репертуар, який від 1988 р. грає театральна спільнота, викликаючи захоплення у глядача. Від 1989 р. театр запрошували організатори фестивалів: «Золотий лев» (Львів), «Мистецьке березілля» (Київ), «Нова сцена» (Харків), де гра акторів захоплювала і була нагороджувана бурхливими оплесками та вдячністю публіки. Ось що писала Любов Лебедіна в «Театральному житті» (№ 2, 1994, Москва): «Голос стає ніби продовженням самої людини, а пластичний малюнок – свого роду орнаментом. Тасмніча напівтемрява справляє враження покинутого храму, а ритуал сповіді в блідому мерехтінні свічок нагадує літургію». Подібне враження справила на глядачів гра «Марусі Чурай»

Ліни Костенко, коли театр був учасником Тижня української культури в Любліні в 1990 р. роль Марусі Чурай відтворювала Тетяна Каспрук.

Гра цієї актриси високо оцінювалася публікою і театральною критикою. Подібне враження викликала гра Олега Драча, Наталки Колісник-Половинки, Олександра Оверчука і лідера групи Володимира Кучинського. Смілива сценографія Андрія Гуменюка є актом мистецтва, ускладнюючи цензуру самого голосу чи гру людей-акторів. Непроста сценерія до «Саду нетанучих скульптур» Ліни Костенко справила, що театральна публіка на цю виставу ходила задля прекрасно створених декорацій. Релігійні образи української іконостасної філософії витворили неймовірний настрій, тут зустрілася традиція галицької ікони і прекрасна магія гри Тетяни Каспрук – Марусі Чурай, світло свічок і сміливі театральні композиції.

Отже, 6 жовтня львівські актори показали в Театрі НН «Забави для Фауста» за Ф. Достоевським (сперту на романі «Злочин і кара»). Театр дістав прекрасну сцену в т.зв. Гродзькій брамі, де старовинна сценерія середньовічної цегли перепліталася зі сміливою сюрреалістичною сценографією «Забав для Фауста» Олександра Оверчука та костюмами Ольги Баклан. Як можна охарактеризувати виставу Театру ім. Леся Курбаса на сцені Театру НН в Любліні? Це, мабуть, релігія гри заради пізнання своєї сутності, заради повернення своєї суті до свого внутрішнього «я». Це подорож у філософію, в яку мандрує глядач разом з акторами і їх грою. Не так давно в Любліні театр виставив п'єсу «Сни», також сперту на твори Достоевського, яка дуже сподобалась глядачеві.

Після вистави відбулася зустріч з акторами та працівниками Театру НН і публікою. Наступив обмін поглядами і враженнями на тему гри.

Тадей Карабович

Від автора: *Репродукції праць поміщені у статті походять з Антології української літератури «Рибо-вино-кур».*